IFAD

International Fund for Agricultural Development / Det internasjonale fond for landbruksutvikling

1. Fakta

Type organisasjon: Særorganisasjon/ internasjonal finansinstitusjon

Etableringsår: 1977

Hovedkvarter: Roma

Antall landkontorer: 40

Leder: Kanayo F. Nwanze (Nigeria)

Datoer for styremøter 2013:
Guvernørmøte 13.–14. februar, Styremøter 10.–11. april, 17.–19. september og 11.–12. desember

Norsk styreplass: Norge har en rotasjonsordning sammen med Sverige. I 2013 er Norge styremedlem og Sverige varamedlem.

Antall norske ansatte: 0

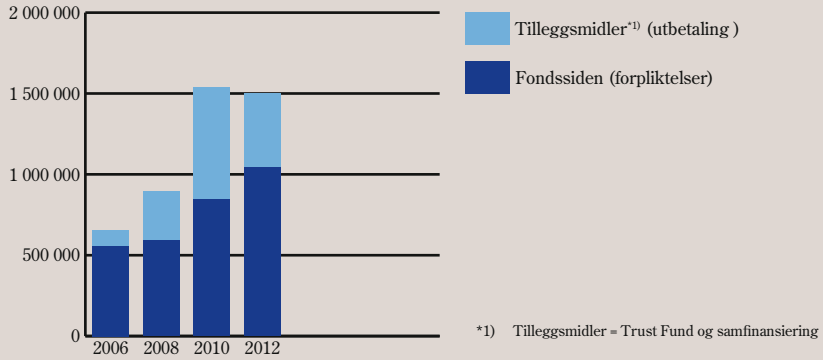
Ansvarlig departement:
Utenriksdepartementet

Internett: www.ifad.org

De fem største giverne av tilleggsmidler inkluder Norge sin plassering (1000 USD) i 2012:

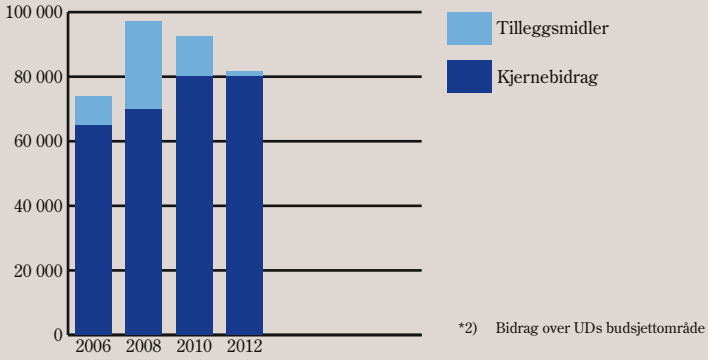
	Giver	Beløp
1	EU-CGIAR	212 394 296
2	EU	105 536 754
3	Italia	48 097 982
4	Storbritannia	24 432 952
5	Nederland	21 642 109
7	Norge	13 293 203

Totale ressurser (1000 USD). Inndelt i utlån, gaver.

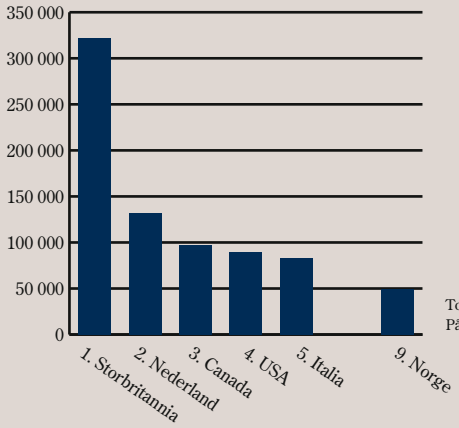
*1) Tilleggsmidler = Trust Fund og samfinansiering

Norske bidrag*2) (1000 NOK)

*2) Bidrag over UDs budsjettområde

Siste påfylling til fond og de fem største giverne i 2012 inkludert Norge sin plassering (1000 USD)

Total kapitalpåfyllingen: 1 389 955 262 USD
Påfyllingsår: 2013, 2014, 2015

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Mandat og virkeområder

Det internasjonale fond for landbruksutvikling (IFAD) er et fond som skal bidra til å øke matsikkerhet og bekjempe fattigdom på landsbygda. IFAD gir lån til gunstige vilkår til fattige land og til mellominntektsland med rurale fattigdomsproblemer. IFAD skal bidra til at de fattige på landsbygda har kompetanse og er organisert for å øke sine inntekter innenfor en bærekraftig ramme tilpasset klimaendringer, samt bidra til økt matproduksjon og matsikkerhet. IFAD har økt innsatsen i forhold til tilpasning til klimaendringer, og arbeider for redusert utslipp av klimagasser.

IFAD bidrar med faglig rådgivning og opplæring innen landbruk, støtter forskning og bidrar til økt markedstilgang og -informasjon. Ved hjelp av de midlene IFAD har fått inn gjennom sine påfyllingsforhandlinger, mobiliseres det flere ganger så mye ressurser fra andre partnere. Samarbeidspartnere i mottakerlandene er myndigheter, bondeorganisasjoner og andre ikke-statlige organisasjoner, i tillegg til privat sektor. Myndighetene har selv ansvaret for gjennomføring av de lånefinansierte programmene, men IFAD fører tilsyn med gjennomføringen og bidrar med rådgivning, både faglig og til politikkutforming.

IFAD arbeider også i partnerskap med andre multilaterale organisasjoner og medlemsland. IFAD hadde tidligere en begrenset permanent tilstedeværelse i medlemslandene, men har hatt en sterk økning de siste årene. Gjennom sin tosidige natur som både FN-organisasjon og internasjonal finansinstitusjon, samt med sitt spesialiserte mandat rettet inn mot fattige småskalabønder har IFAD en unik rolle i den globale bistandsarkitekturen.

Oppnådde resultater i 2012

Målet for påfyllingsperioden 2013–15 er å bidra til å løfte 80 millioner ut av fattigdom. IFAD har siden oppstart nådd 300 millioner fattige på landsbygda, og i 2012 arbeidet IFAD direkte med 60 millioner mennesker. IFAD rapporterer at i de i slutten av juni 2012 hadde 271 lånefinansierte prosjekter med verdi av 5,5 mrd. USD, samt 389 gavefinansierte tiltak med verdi av 246 mill. USD.

Evalueringsrapporter viser særlig framgang når det gjelder relevans og fattigdomsreduksjon samt evne til oppskalering. Ett av områdene hvor det har vært positiv utvikling, er markedstilgang for småskalabønder. I 2011 ble 4,8 millioner gitt til opplæring i planteproduksjon, 1,4 millioner til entreprenørskap og 3,2 millioner til ulike aktiviteter i lokalsamfunnet. Denne formen for rapportering viser imidlertid ikke hvilken innvirkning tiltakene har hatt. IFAD når mange fattige på landsbygda gjennom sin aktivitet, men bør forbedre resultatrapporteringen med hensyn til hvordan dette påvirker levestandard og muligheter. IFAD arbeider med å forbedre dette i inneværende påfyllingsperiode.

For å styrke kvinners rolle samarbeider IFAD f.eks. i Etiopia med FAO, WFP og UN Women. Det fokuseres på å sikre kvinners tilgang til produktive ressurser, samt å styrke deres status og rettigheter både i lokalsamfunn og husholdninger. Fra norsk side vil en vurdere støtte til samarbeidet mellom de fire organisasjonene. Kvinner utgjør 50 % av de som drar nytte av IFADs programmer globalt. En overvekt av kvinner har fått opplæring innen entreprenørskap, lokal ledelse og husdyrhold. IFADs nye retningslinjer for kvinner og likestilling ble endelig godkjent på guvernørmøtet i februar 2012.

Norad vurderer retningslinjene som gode, men det er fremdeles et stykke igjen før de er fullt ut implementert. En omfattende strategi for IFADs tilnærming til klimaforandringer ble vedtatt i 2012, og en strategi for arbeidet med miljø og naturressursforvaltning ble vedtatt i 2011. Styret godkjente også i 2012 opprettelsen av et fond for klimatilpasning for småbrukere.

IFAD har vært i Mali siden 1982 og har fra 2010 selv fulgt opp prosjektene. Landkontor ble etablert i 2012. IFAD har finansiert 12 prosjekter, fem var pågående under evalueringsperioden 2007–12. Evalueringen viser at det var god fremgang i samarbeidet med myndighetene de siste fem år fram til krisen. Programmene har vært i tråd med landets egne nasjonale planer. Innen husdyrhold har det vært fremgang i intervensjonen som støttes av IFAD, men det har vært mindre positivt innen jordbruk. Generelt var tiltakene mest vellykket i områdene i nord.

Kapasitetsbyggingen har gått relativt bra og kan på sikt virke positivt inn på bærekraft av tiltakene. Effektiviteten er noe skuffende, og investeringskostnadene har vært høyere enn beregnet. Tiltakene har likevel bidratt til å bedre ernæringssituasjonen i prosjektområdene.

Etter hvert har IFAD blitt trukket mer inn i giverkoordineringen og har særlig økt samarbeidet med Verdensbanken og Afrikabanken. Det anbefales en klarere arbeidsdeling og bedre samarbeid innen infrastruktur.

Evalueringen anbefaler større vekt på konfliktanalyser, risikovurderinger og sterkere vektlegging av områder i sør på grunn av større befolkningstetthet og mer fattigdom. Videre bør en vektlegge privat sektor mer og samarbeide med entreprenører. Det er også nødvendig med en konsolidering for å styrke bærekraften. I nordområdene er bærekraften nå truet av krisen.

2. Vurderinger: Resultatarbeid, effektivitet og kontroll

Organisasjonens resultatarbeid

IFAD har et strategisk rammeverk for 2011–15. Det legges også føringer under påfyllingsrundene, den siste for 2013 –15. Det er gjennomført et omfattende reformprogram, og organisasjonen får nå gode skussmål internasjonalt for resultatmåling og rapportering. IFADs eget måleinstrument for resultater viste en oppnåelse på over 80 %, og over 60 % av IFADs ansatte jobber direkte med utvikling og gjennomføring av landprogrammer. Det er god sammenheng mellom resultatrapporteringen og organisasjonens strategiske målsetninger.

Øverst i hierarkiet settes IFAD indikatorer i forhold til FNs tusenårsmål 1 – utrydde sult og ekstrem fattigdom. IFADs landstrategier har klart fokus på resultater, og sammenhengene er tydelig for resultater på prosjekt-, sektor- og nasjonsnivå. IFAD inkluderer også tverrgående hensyn i sin resultatkjede og har nå kjønnssegregerte data. Evalueringer bekrefter at IFAD leverer bra i henhold til de fleste evalueringskriterier, og at prosjektene er relevante for mottakerne. En sammenlikning med andre internasjonale finansinstitusjoner foretatt av evalueringskontoret, viser at IFADs prosjekter oppnår bedre resultater enn Asiabankens og Afrikabankens landbruksprosjekter, mens de ligger på omtrent samme nivå som Verdensbanken. På landnivå viser resultater at IFAD bidrar til fattigdomsutryddelse. Dette bekreftes bl.a. i gjennomganger som MOPAN og Storbritannias Multilateral Aid Review.

Evalueringskontoret er strukturelt uavhengig ettersom det rapporterer direkte til styret og styret godkjenner budsjett og arbeidsprogram. Samtidig kan det være grunn til å stille spørsmål ved om evalueringskontoret er atferdsmessig uavhengig i alle tilfeller. Styret er ansvarlig for å ansette evalueringsdirektør, men det er avdekket svakheter i ansettelsesprosedyrene som man vil forsøke å rette opp. Evalueringskontoret presenterer sine funn i en årlig rapport som IFAD svarer ut.

IFAD har også et «Corporate planning and performance management system», som tar for seg faktorer som IFAD direkte påvirker i sin virksomhet. Styret i IFAD er aktive i dialogen knyttet til resultater, evalueringer og overvåking av oppfølging og endring. Organisasjonen har et solid internettbasert informasjonssystem som gir et godt utgangspunkt for å følge opp fra styremedlemmer, givere og medlemsland. IFAD har likevel et forbedringspotensial når det gjelder kommunikasjon med styrende organer og transparens når det gjelder oppfølging av styrevedtak.

Systemer for planlegging og budsjettering

Overordnet strategisk planlegging gjøres først og fremst gjennom påfyllingsrundenes rapport, resolusjon og mål. Det strategiske rammeverk gjelder for perioden 2011–15. Det legges frem for styret til godkjenning årlig arbeidsprogram og budsjett både for IFAD og for evalueringskontoret.

Kontroll og antikorrupsjon

Innen revisjon, antikorrupsjon og risikostyring ble IFAD gitt gode skussmål i MOPAN-gjennomgangen i 2010 og av FNs egen inspeksjonsenhet. Styret i IFAD vedtok i 2010 et revidert mandat for IFADs internkontroll, med et eget kontor for internrevisjon og -kontroll. Ekstern revisor velges av og rapporterer direkte til styret. Styret har en egen revisjonskomite. Åpenhet knyttet til driften skal sikres gjennom nylig vedtatte retningslinjer for åpenhet. Disse retningslinjene er et skritt i riktig retning, men IFAD fremstår likevel mindre åpen i flere sammenhenger enn en del andre internasjonale organisasjoner.

Allerede i 2005 vedtok IFAD sin egen antikorrupsjonspolicy, der nulltoleranse stadfestes. IFAD har velfungerende anmeldelses-, undersøkelses- og sanksjonsfunksjoner, med transparent rapportering. Det finnes et effektivt system for intern finansiell kontroll og rapportering. Der det er relevant overleveres saker til nasjonale myndigheter for oppfølging. IFAD fikk i 2011 et uavhengig etikk-kontor som følger opp de ansattes arbeid med programmer.

Institusjonsbygging og nasjonalt eierskap

Når det gjelder nasjonalt eierskap og ivaretakelse av mottakerlandets prioriteringer, har IFAD til dels fått gode tilbakemeldinger i eksterne gjennomganger. Organisasjonen sørger for at initiativer tilpasses til den lokale konteksten og tilpasser sin faglige rådgivning til andre pågående aktiviteter. Landene selv står for gjennomføringen av prosjektene. Relevansen av prosjektene måles til 98 % i IFADs eget resultatrammeverk.

Det er ennå svakheter når det gjelder effektivitet og bærekraft, særlig institusjonell bærekraft. Det trengs mer realisme i formulering av tiltak, forbedret institusjonelt rammeverk, styrket lokal kapasitet og bedre tilpasset faglig støtte. I 2010 fikk IFAD utarbeidet en analyse av oppskaleringsmuligheter, som gir et godt utgangspunkt for det videre arbeidet. IFAD poengterer at oppskalering er en av deres viktigste utviklingsoppgaver nå, noe som også henger tett sammen med forvaltning og formidling av den kunnskapen IFAD får fram i tiltak som støttes.

Lærings- og endringsvilje

IFAD anses som en relativt reformvillig og effektiv organisasjon. Etter en kritisk ekstern evaluering for noen år siden har organisasjonen bygget opp et omfattende system for overvåking av resultater, med høy grad av kvalitet og etterrettelighet. Samtidig gjenstår det viktige reformer når det gjelder personalforvaltning. Videre står også organisasjonen overfor kapasitetsutfordringer når det gjelder å håndtere et raskt voksende arbeidsprogram.

Det vil være avgjørende at presidenten tar tak i både personalforvaltningsreform og kapasitetsutfordringer i sin andre og siste presidentperiode. De absolutt største utfordringene finnes i institusjonell bærekraft når det gjelder ulike samvirketyper. Bedret resultatrammeverk og resultatrapportering har medført at flere svakheter avdekkes.

3. Norsk politikk overfor IFAD

Regjeringen vektlegger behovet for økt norsk innsats for matsikkerhet gjennom satsing på landbruk, fiskeri og akvakultur i utviklingssamarbeidet. Dette er fulgt opp i Stortingsmelding 14 (2010–2011) *Mot en grønnere utvikling* og igjen i *Strategien for matsikkerhet i et klimaperspektiv*. Synergieffekter av de tre innsatsområdene skog, ren energi og landbruk vil gi en mer helhetlig tilnærming til grønn vekst.

IFAD er med sitt mandat innen matsikkerhet og bekjempelse av fattigdom sentral i oppfølging av strategien. IFAD er også viktig for å følge opp arbeidet med utjevning. IFAD arbeider ofte med svært marginaliserte befolkningsgrupper og har spesielt fokus på kvinner, ungdom og urbefolkning. Norge har sammen med andre nordiske land, vært pådriver for likestilling, med fokus på kvinner i Afrika. Det ble lagt opp til et påfyllingsmål på 1,5 mrd. USD for 2013–2015. Dette representerer en økning på 25 % fra forrige påfyllingsnivå. Med dette som utgangspunkt vil IFAD i årene fremover være en relevant partner innen norsk utviklingssamarbeid. Norge sitter i IFADs eksekutivstyre og er også medlem av Evalueringskomitéen, som er styrets rådgivende komité for evalueringsspørsmål.

Viktigheten av samarbeid mellom de tre Roma-organisasjonene blir sterkt fremhevet fra norsk side. Det ser ut til å være fremgang, og FNs komité for matsikkerhet er blitt en felles arena. Bærekraft blir et annet satsingsområde, og her har IFAD et forbedringspotensial. Norge vil fortsatt være pådriver for likestilling, på grunn av kvinners sentrale rolle i primærnæringene. Kvinners tilgang til innsatsfaktorer og deres rolle i lokale organisasjoner står sentralt. Det blir videre viktig å arbeide for flere norske ansatte i IFAD.

Utenriksdepartementet
Besøksadresse: 7. juni plassen/ Victoria Terasse, Oslo
Postadresse: Postboks 8114 Dep. N-0032 Oslo

Ved spørsmål, kontakt Seksjon for budsjett og forvaltning på e-postadresse: sbf-fn@mfa.no. Profilarkene er også tilgjengelige på: www.regjeringen.no/nb/dep/ud/tema/fn/fnorg_vurdering

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Publikasjonskode: E-918 B
ISBN-nummer: 978-82-7177-834-7
Design og trykk: Allkopi AS / www.allkopi.no